
**ОЦЕНКА НА СОЦИАЛНОТО
ВЪЗДЕЙСТВИЕ ОТ ДЕЙНОСТТА НА ТП
ДЪРЖАВНО ГОРСКО СТОПАНСТВО
„ХИСАР”**

*Оценката е изготвена с подкрепата на WWF България
и актуализирана от ДГС Хисар*

Хисаря, юни 2024 г.

СЪДЪРЖАНИЕ

СПИСЪК НА ИЗПОЛЗВАНИТЕ СЪКРАЩЕНИЯ.....	3
РЕЧНИК НА НЯКОИ ПОНЯТИЯ, КОИТО СЕ ИЗПОЛЗВАТ В ДОКЛАДА.....	4
1 ВЪВЕДЕНИЕ.....	5
1.1 НЕОБХОДИМОСТ ОТ ПРОУЧВАНЕТО, ЦЕЛИ И ЗАДАЧИ.....	5
1.2 ИЗПОЛЗВАН ПОДХОД И МЕТОДОЛОГИЯ.....	7
2 РЕЗУЛТАТИ.....	9
2.1 ОБЩА СОЦИАЛНО-ИКОНОМИЧЕСКА ХАРАКТЕРИСТИКА НА РЕГИОНА.....	9
2.2 МЯСТО НА ГОРСКОТО СТОПАНСТВО В МЕСТНОТО РАЗВИТИЕ.....	10
2.3 ОБЩА ХАРАКТЕРИСТИКА НА ДГС И УПРАВЛЕНИЕ НА ТЕРИТОРИЯТА.....	12
2.4 ЗАИНТЕРЕСОВАНИ СТРАНИ.....	15
2.5 ОБХВАТ НА ДЕЙНОСТИТЕ И СФЕРИ НА СОЦИАЛНО ВЪЗДЕЙСТВИЕ.....	22
2.5.1 Достъп до гората и горските ресурси.....	22
2.5.2 Зачитане на другите форми на собственост и подкрепа за недържавните горовладелци	22
2.5.3 Добив на дървесина. Осигуряване на нуждите на местното население с дърва за огрев	23
2.5.4 Възпроизводство на горите.....	25
2.5.5 Достъп и ползване на недървесни горски ресурси.....	25
2.5.6 Лов и опазване на дивеча.....	27
2.5.7 Опазване на горите.....	28
2.5.8 Превенция и борба с горските пожари.....	29
2.5.9 Развитие на специфични форми на туризъм, свързани с гората и дейността на ДГС	30
2.5.10 Поддържане на разнообразието на екосистемите и опазване на биологичното разнообразие в тях.....	30

2.5.11	Опазване на водите	31
2.5.12	Осигуряване на поминък	32
2.5.13	Възлагане на дейности в горите. взаимодействие с дърводобивните фирми.	35
2.6	ПРИНОС НА ДГС КЪМ МЕСТНОТО СОЦИАЛНО И ИКОНОМИЧЕСКО РАЗВИТИЕ 36	
2.7	КОМУНИКАЦИЯ МЕЖДУ ДГС И ЗАИНТЕРЕСОВАНИТЕ СТРАНИ. ДОСТЪП ДО ИНФОРМАЦИЯ.	37
2.8	МЕХАНИЗМИ ЗА ПРЕОДОЛЯВАНЕ НА НЕБЛАГОПРИЯТНИТЕ ЕФЕКТИ	38
3	АКТУАЛИЗАЦИЯ НА СОЦИАЛНАТА ОЦЕНКА.....	45
3.1	Актуализиране на списъка на заинтересованите/ засегнатите страни	45
3.2	Актуализация на социалната оценка	46

СПИСЪК НА ИЗПОЛЗВАНИТЕ СЪКРАЩЕНИЯ

ВиК	Водоснабдяване и канализация
ГВКС	Гори с висока консервационна стойност
ДГС	Държавно горско стопанство
ДЛС	Държавно ловно стопанство
ЗБР	Закон за биологичното разнообразие
ЗГ	Закон за горите
ИАГ	Изпълнителна агенция по горите
ЛРД	Ловнорибарско дружество
МВР	Министерство на вътрешните работи
МОСВ	Министерство на околната среда и водите
НПО	Неправителствена организация
НСИ	Национален статистически институт
ОПР	Общински план за развитие
ОСВ	Оценка за социалното въздействие
РДГ	Регионална дирекция по горите
РИОСВ	Регионална инспекция по околната среда и водите
ТП	Териториално поделение
ЮЦДП	Южноцентрално държавно предприятие
г.	година
кв. км.	квадратни километра
м	метра
м.	месец
м³	кубически метра
н. в.	надморска височина
тел.	телефон
ха	хектара
НСОУГ	Национален стандарт за отговорно управление на горите
WWF	World Wildlife Fund (Световен фонд за дивата природа)

РЕЧНИК НА НЯКОИ ПОНЯТИЯ, КОИТО СЕ ИЗПОЛЗВАТ В ДОКЛАДА

Заинтересована страна	Всяко лице или група лица, които проявяват интерес, или за които се знае, че имат интерес от дейността на ТП ДГС „Хисар“ или към управляваната от него територия. Интересът им може да бъде повлиян положително или отрицателно.
Засегнатата страна	Всяко лице или група лица, които са повлияни или потенциално биха били повлияни от дейността на ТП ДГС „Хисар“ (напр. местни общности, работници, собственици на съседни имоти, местни предприемачи, организации оторизирани да представляват засегнатите страни и др.).
Дълбочинно интервю	Метод за събиране на информация, при който даден проблем се изследва обстойно, в дълбочина. Търсят се мнение, отношение, оценки. Провежда се с един човек, т. нар. респондент.
Групова дискусия	Метод за събиране на информация, при който се разговаря с няколко респондента едновременно. Търси се мнение, отношение, оценки. Дава повече информация от интервюто, тъй като могат да бъдат изразени различни гледни точки по даден проблем.
Анализ на вторична информация	Метод за събиране на информация, при който се прави преглед на вече налични източници. Такива могат да бъдат доклади, документи, анализи и др.

1 ВЪВЕДЕНИЕ

1.1 НЕОБХОДИМОСТ ОТ ПРОУЧВАНЕТО, ЦЕЛИ И ЗАДАЧИ

В началото на 2015 г. ТП Държавно горско стопанство (ТП ДГС) „Хисар“ започна процес по привеждане на управлението на горската територия държавна собственост в съответствие с международно признатите *Принципи и критерии* на НСОУГ. Като част от процеса бе изготвено проучване на Горите с висока консервационна стойност (ГВКС) на територията, въведени или в процес на въвеждане в управлението са редица процедури и практики допълващи изискванията на националното законодателство и подкрепящи стремежа за постигане на екологично уместно, социално полезно и икономически жизнеспособното управление на горите.

10-те принципа за сертификация по системата на НСОУГ:

Прилагане на законодателството - спазва се националното законодателство, както и международните договори, конвенции и споразумения, които страната е подписала.

Права на работниците и условия на труд – поддържа се и/ или се подобрява социалното и икономическото благосъстояние на работниците.

Права на коренното население (неприложим за България).

Обществени отношения – осигуряване на принос за поддържането и насърчаването на социалното и икономическо благополучие на местните общности.

Ползи от гората - горскостопанските дейности осигуряват ефективното използване на целия спектър от продукти и услуги от горите, с което се поддържа и подобрява дългосрочната икономическа стабилност и широк кръг от екологични и социални ползи.

Екологични стойности и въздействия – осигурено е поддържане, опазване и/или възстановяване на екосистемните услуги и екологичните стойности и не се допускат отрицателните екологични въздействия.

Управленско планиране – налице са и се прилагат Планиращи документи, служещи за насочване работата на персонала, информиране на засегнатите и заинтересованите страни и обосноваване на управленските решения.

Мониторинг и оценка - извършва се мониторинг на напредъка за постигане на целите на управление, въздействията от горскостопанските дейности и състоянието на гората.

Високи конзервационни стойности – поддържат се и/или се подобряват високите конзервационни стойности в горите.

Осъществяване на горскостопанските дейности – дейностите в обхвата на сертификация, са планирани и изпълнени в съгласие с икономическите, екологичните и социални политики на ДГС Хисар и в съответствие с Принципите и Критериите на НСОУГ.

Социалният аспект е широко застъпен в изискванията на НСОУГ и е едно от предизвикателствата в ежедневната работа на служителите на ДГС Хисар. Тези предизвикателства са продиктувани от важността на горите за цялото общество и преплитането на различни интереси изискващи активното въвличане и участие на различните заинтересовани страни в устойчиво управление на горските ресурси. В този смисъл изготвянето на оценка за социалното въздействие (ОСВ) от дейността на ДГС се определя като ключов момент за постигане на съответствие с международните принципи и критерии за отговорно стопанисване на горите, поради което бе инициатирано изготвянето на настоящия документ. Цялостният процес по подготовка на ДГС за сертификация се подпомага от международната неправителствена организация WWF – България.

Целта на оценката е да идентифицира и обобщи въздействията, които дейността на ДГС „Хисар“ оказва пряко или непряко върху местната общност, както и върху по-глобални въпроси, влияещи на социума, като екологичния баланс и здравето на горската екосистема. Конкретни задачи на оценката са:

- Да се идентифицират групите от обществото, които са пряко повлияни от дейността на ДГС както и другите заинтересовани страни.
- Да се проведат срещи с идентифицираните страни.
- Да се установят основните ефекти/влияние от дейността на ДГС върху всяка от тези групи.
- Да се оцени достъпът до информация и възможностите за пряка комуникация с местното население и въвличане на местните хора в процесите по планиране на горскостопанските дейности.
- Да се посочат мерки за предотвратяване на негативните ефекти от дейността на ДГС, които са били идентифицирани;

- Да се предложи механизъм за редовен контакт със заинтересованите/ засегнатите групи с цел да се наблюдава ефективността на посочените мерки.

1.2 ИЗПОЛЗВАН ПОДХОД И МЕТОДОЛОГИЯ

За изпълнение на така формулираните цели и задачи бяха използвани методология и подход, базирани на:

- Преглед и анализ на налична информация и документи.
- Контакти и консултативни срещи със служители на ДГС Хисар.
- Посещение на място, дълбочинни интервюта и групови дискусии с представители на местните заинтересовани страни.

Основните сфери на интерес на ОСВ са дефинирани съгласно *Принципи и критерии за управление на горите по НСОУГ*. Това наложи при провеждане на ОСВ да се използват основно качествени методи за събиране на информация:

- консултативни срещи;
- дълбочинни интервюта (чрез срещи и по телефона);
- групови дискусии;
- наблюдение.

Целевите групи са дефинирани съобразно целите и задачите на ОСВ. Определянето им включва два етапа – а) предварителен етап на базата на експертна оценка и б) прецизиране на групите след проведените разговори с ръководството на ДГС. Като цяло са включени следните основни целеви групи:

- ръководството и работещите в ДГС Хисар;
- представители на държавни институции имащи законови правомощия по осъществяването на контрол на ДГС и на територията управлявана от ДГС;
- представители на общинската администрация на общината, на чиято територия е разположено ДГС;
- представители на местното население и горовладелци;
- представители на местния бизнес, свързан с използването на горските ресурси;

- представители на местни организации и асоциации.

Реализацията на ОСВ се проведе в периода 9-11.2015 г., а актуализацията и бе извършена в периода 1-5.2022 г. и включи:

- Преглед и вторичен анализ на предоставената документация – направен бе преглед на действащия Горскостопански план на ДГС Хисар, Доклад „Гори с висока консервационна стойност на територията на ТП ДГС Хисар, Общинските планове за развитие на общините Хисаря и Калояново за периода 2014-2020 г., НСОУГ включващ международните принципи и критерии за стопанисване на горите, интернет страници със съдържание релевантно на целите и задачите на заданието и др.
- Комуникация с ръководството на ДГС Хисар – контактът бе осъществен по телефон и ел. поща с цел получаване на информация необходима за ОСВ, а в следствие бяха проведени и срещи със служители на ДГС.
- Провеждане на срещи и интервюта със засегнати/ заинтересовани страни
- Актуализиране на доклада от ОСВ - Изготвената оценка до колко ДГС подпомага/ ограничава пряката комуникация с местното население и въвличане на местните хора в процесите по планиране на горскостопанските дейности бе актуализиране през периода 1-5.2022 г. предвид утвърдения нов ГСП 2018 и изтеклия период на действие на предходната оценка. Формулираните мерки за предотвратяване на негативните ефекти от дейността на ДГС и предложения механизъм за редовен контакт със заинтересованите/ засегнатите групи следва да продължат да се изпълняват.

2 РЕЗУЛТАТИ

2.1 ОБЩА СОЦИАЛНО-ИКОНОМИЧЕСКА ХАРАКТЕРИСТИКА НА РЕГИОНА

ДГС Хисар се намира в Пловдивска област, на територията на две общини със съответните землищата в тях – Община Хисаря и Община Калояново.

Община Хисаря

В селищната мрежа на Община Хисаря се включват: гр. Хисаря, с. Михилци, с. Черничево, с. Старосел, с. Мътеница, с. Старо Железаре, с. Ново Железаре, с. Паничери, с. Беловица, с. Мало Крушево, с. Красново и с. Кръстевич. Общият брой на населението с постоянен адрес към 15.01.2014 година е 13 054 души при средната гъстота на населението от 23,6 души/кв. км. Тенденцията във всички населени места на общината е броят на населението да намалява. Официалните данни за 2015 г. са 11566 души, а към 31.12.2021 г. 10435 души. От общия брой жители в общината - 58,8 % живеят в общинския център – гр. Хисаря, а 41,2 % населяват селата. Общината се отличава с изключително висок дял на населението в надтрудоспособна възраст и нисък дял на населението в подтрудоспособна възраст. Тази тенденция е характерна за малките общини на територията на цялата страна.

Съотношението между икономически активните и икономически неактивните на територията на община Хисаря е 37,7 % : 62,3 %, което нарежда общината на предпоследно място по показател икономическо активно население в област Пловдив. През 2011 г. броят на регистрираните безработни в община Хисаря е 620 души, като 114 от тях са на възраст до 29 години, а 228 са регистрирани от повече от 1 година. Равнището на безработица е около 14 %.

Икономиката на общината е с изразен промишлено-аграрен характер, като силно застъпени са туристическата и търговската дейност. Основно активната част от населението е заета в обслужващата сфера и обществения и частния сектор. Не малка част от населението работи в сферата на селското стопанство и промишлените предприятия, а населението в извънградските райони се занимава предимно с отглеждането на селскостопанска продукция.

Визията за развитието на община Хисаря отразява желаните промени и желаното състояние за развитието на общината в един дългосрочен период. Тя гласи: *„Община Хисаря – модерна и просперираща община с конкурентноспособна икономика, притегателен център за живот с отлични условия за бизнес и туризъм.“*

Община Калояново

Община Калояново е обособена като самостоятелна административна единица през 1979 г. Има площ от 347 кв. км, като освен общинския център Калояново, включва още 14 села – с. Бегово, с. Главатар, с. Горна махала, с. Долна махала, с. Дуванлии, с. Дълго Поле, с. Житница, с. Иван Вазово, с. Отец Паисиево, с. Песнопой, с. Ръжево, с. Ръжево Конаре, с. Сухозем и с. Черноземен. Населението на общината към 2015 г. наброява 12 800 души с тенденция на намаляване като сред причините за това се сочат изселване на млади хора извън територията ѝ, висока смъртност и ниска раждаемост. Към 31.12.2021 г. населението наброява 10791 души. Задълбочава се и процеса на застаряване на населението (делът на жителите над 65 г. е над 30 %), което от своя страна се отразява негативно и върху формирането на трудовия потенциал.

Икономиката в общината се характеризира с преобладаващ дял на селското стопанство спрямо промишленото производство, като делът на селското стопанство продължава да се увеличава за сметка на промишлеността. Структуроопределящи отрасли на местната икономика са селското стопанство, хранително-вкусовата, дървообработващата, мебелната и шивашката промишленост.

Най-висок е делът на микропредприятията (до 9 заети лица) – 93,2 % от общия брой, които са произвели 26,3 % от продукцията. Малките предприятия (от 10 до 49 заети) са 5,6 % и формират 18,6 % от обема на продукцията. Делът на средните (от 50 до 249 заети) предприятия от общия брой е незначителен съответно 0,2 %, но произведената продукция в тях достига общо 55,1 %.

Визията за развитие на Община Калояново гласи: *„Община Калояново – динамично развиваща се община, предоставяща атрактивна среда за развитие на бизнеса, с развито устойчиво земеделие, подобрена инфраструктура, запазена околна среда, висок стандарт на живот и благоприятни демографски характеристики“.*

2.2 МЯСТО НА ГОРСКОТО СТОПАНСТВО В МЕСТНОТО РАЗВИТИЕ

Община Хисаря

В ОПР на Община Хисаря е посочено, че значението на горите е многостранно - използват се като строителна и технологична суровина, за водоохранни и противоерозионни функции. Горите осигуряват още паша на значителна част от селскостопанските животни, листников фураж и сено от голите площи. В горите се добиват гъби, горски плодове и билки. В икономическият

анализ на общината е включена специална точка за горското стопанство, където са представени данни за площта на горите по землища, организацията на ГФ по категории гори, видовия състав на горите и стопанските класове. В допълнение е посочено, че дърводобивната и мебелната промишленост са слабо застъпени, като в община Хисаря работят няколко частни фирми. Отбелязано е, че общината също притежава гори и извършва горскостопанска дейност.

Развитието на модерно горско стопанство не е включено сред приоритети на общината. В по-общ смисъл в ОПР е включен Приоритет 2.2. *Съхранение, опазване и подобряване на околната среда*, където една от предвидените мерки за опазване и съхранение на биологичното разнообразие включва изграждането на високотехнологична система за пасивно пожаронаблюдение в общинските горски територии, стопанисвани и управлявани от община Хисаря.

ОПР отчита и значението на горите в борбата с климатичните промени, като е изразен ангажимента на общината да съдейства за изпълнението на проекти свързани, наред с останалото, с горското стопанство. Такива проекти могат да бъдат насочени към залесяване, повторно залесяване и промени в земеползването, като залесяването и повторното залесяване може да бъдат осъществявани само с местни видове, обитавали или обитаващи съответния регион или географски пояс, а използваните методи трябва да бъдат природосъобразни и да отчитат научните достижения в тази област и опита с адаптацията към климатичните промени.

Община Калояново

Горите са със сравнително ограничено участие на територията на общината. В северната част на района са запазени разпокъсани горички с доминиране на дървесните видове цер и благун, а на места и горун. Коренната растителност в региона е била представена от смесени гори от цер и келяв габър и гори от полски бряст и полски ясен, но в резултат на антропогенните фактори тази коренна растителност е претърпяла изменения и постепенно е преминала в производна.

Предвид на малката площ на горите в общината, горското стопанство не е сред приоритетите ѝ за развитие. В един по-широк аспект като релевантна може да бъде определена Стратегическа цел 2.3 от ОПР *Съхраняване на природните дадености и опазване на околната среда* и Мярка 2.3.1 *Въвеждане на ефективни системи за превенция и контрол върху опазването на околната среда*.

2.3 ОБЩА ХАРАКТЕРИСТИКА НА ДГС И УПРАВЛЕНИЕ НА ТЕРИТОРИЯТА

Общата площ на горските територии - държавна собственост, управлявани от стопанството възлиза на **16 530,9 ха**. ДГС Хисар носи името на град Хисаря, където се намира седалището му. На север то граничи с ДГС Карлово, на северозапад с ДГС Пирдоп, на запад с ДГС Панагюрище, на юг и югозапад с ДГС Пловдив и на изток с ДЛС Тракия.

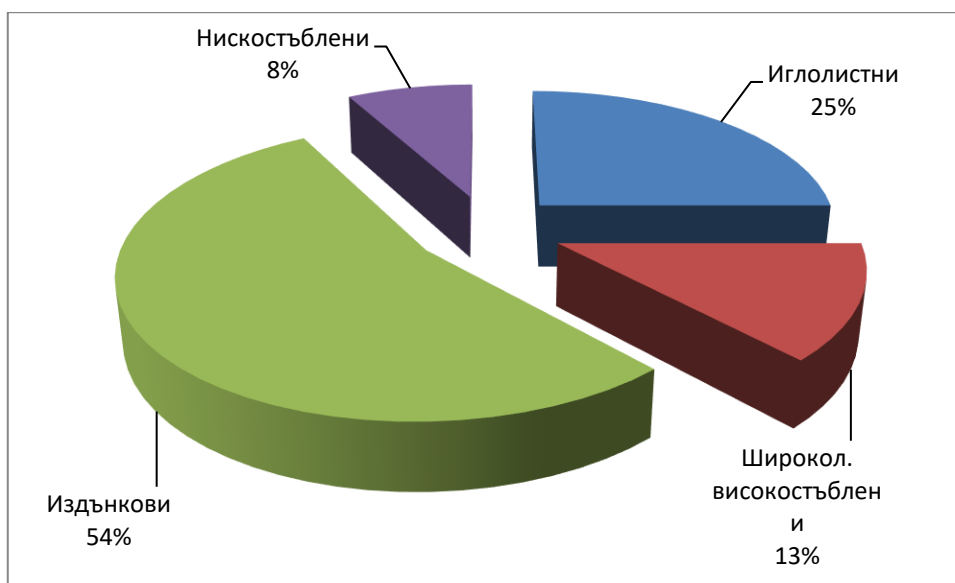
Преобладаваща част от горските територии в района на ТП ДГС Хисар заемат южните склонове в източната част на Същинска Средна гора – около 80 %; около 15 % (един компактен комплекс северно от с. Отец Паисиево) са разположени в юго–западната част на Сърнена гора и около 5 % представляват разпокъсани и пръснати площи, разположени в Горнотракийската низина.

ДГС има неправилна форма с дължина от север на юг около 24 км и ширина от изток на запад около 46 км. Превишението на територията е значително и надхвърля 1300 м. Най-високата точка в района на стопанството е вр. ”Шилегарка” (1577 м н.в.), а точно под него в отдел 5 “а” (по ГСП 2018) е най-високата точка на горските територии - 1527 м н.в. Най-ниската точка в горските територии е в отдел 407 “л” (по ГСП 2018) – около 180 м н.в., където р. Стряма напуска територията на стопанството.

Съгласно класификационната схема на Събев и Станев (1963), територията на стопанството се намира в Европейско-континенталната климатична област, Преходно континенталната климатична подобласт и обхваща два климатични района – Климатичен район на Източна Средна България (западна част) и Задбалкански нископланински климатичен район.

Преобладават издънковите гори от зимен дъб, благуи и келяв габър – (57 %) и изкуствено създадените култури от черен и бял бор – (22 %). Широколистните високостъблени гори основно от бук и зимен дъб са 13 % от площта.

Процентното разпределение на общата площ по вид на горите е представено на следната графика:

Средният запас на 1 ха на насажденията възлиза на 171 м³/ха (с клоно) при среден годишен прираст от 3,38 м³/ха (с клоно).

Разпределението на залесената площ по дървесен вид е представено в следната таблица:

Дървесен вид (ГСП 2018)	Участие, %
Зимен дъб	28,0 %
Благун	11,3 %
Космат дъб	7,3 %
Цер	2,6 %
Бук	14,8 %
Келяв габър	3,1 %
Габър	1,1 %
Акация	4,7 %
Летен дъб	1,9 %
Други широколистни	4,3 %
Бял бор	5,8 %
Черен бор	12,8 %
Смърч	1,3 %
Зелена дугласка	0.3%
Други иглолистни	0.7%

Разнообразието на релефа, почвените характеристики и климатът обуславят значително биологично разнообразие. Горските екосистеми в района са ценни в икономически, екологичен и социален аспект, тъй като поддържат богат растителен и животински свят и имат важни водорегулиращи, противоерозионни, рекреационни и естетически функции.

Основната част от горите на територията на ТП ДГС Хисар са включени в различните категории ГВКС. В някои случаи един и същи подотдел попада в повече от една консервационна стойност. Това прави гората в този подотдел особено значима за поддържане и повишаване на всички идентифицирани консервационни стойности. В такива случаи се прилагат препоръките и ограниченията за стопанисване и мониторинг, които имат най-строг режим по отношение на прилагането на горскостопанските дейности.

От управленска гледна точка, ДГС Хисар е териториално поделение на Южноцентралното държавно предприятие, чието централно управление е ситуирано в гр. Смолян. Съгласно Закона за горите (ЗГ), основният предмет на дейност на ДГС включва:

- изпълнение на горскостопанския план в т.ч. добив на дървесина, възпроизводство на горите и др.;
- изпълнение на поддържащи и/или възстановителни дейности в горските територии, предвидени в плановете за управление на защитени територии;
- организиране и провеждане на мероприятия по защита на горските територии;
- организиране и провеждане на противоерозионни мероприятия;
- поддържане разнообразието на екосистемите и опазване на биологичното разнообразие в тях;
- организиране и възлагане на проектирането и строителството в горите и земите в горските територии;
- създаване на нови гори върху земеделски територии;
- опазване на горските територии;
- превенция и мероприятия за защита на горските територии от пожари;
- отглеждане на млади насаждения и култури без материален добив и кастрене;
- маркиране на насаждения и дървета за сеч;
- добив на дървесина, повредена от абиотични и биотични фактори и въздействия
- предоставяне и извършване на обществени услуги.

Макар и поделение на ЮЦДП, ДГС Хисар може да сключва от свое име, за своя сметка и на своя отговорност търговски и други договори в рамките на предоставените им правомощия; води свое собствено счетоводство; разполага със свои банкови сметки и печат; води от свое име и за своя сметка съдебни и арбитражни дела; разчита се самостоятелно с общинските бюджети във

връзка със заплащане на местни данъци и такси. ДГС е работодател по смисъла на Кодекса на труда.

Приходите на ДГС се формират основно от продажба на дървесина, горски репродуктивни материали и недървесни горски продукти, платената цена за извършване на паша в горските територии; предоставяне на услуги; продажба и отдаване под наем на недвижими имоти и движими вещи и др.

2.4 ЗАИНТЕРЕСОВАНИ СТРАНИ

При проучването бяха идентифицирани следните заинтересовани страни/ групи:

Заинтересована група	Представители	Взаимовръзки на представителите на заинтересованата група с ДГС	Степен на социално въздействие на дейностите на ДГС произтичащи от взаимовръзката със заинтересованата страна (високо-средно-ниско)	Сфери с най-голямо социално въздействие от дейността на ДГС произтичащи от взаимовръзката със заинтересованата страна
Държавни институции	Изпълнителна агенция по горите Регионална дирекция по горите - Пловдив	Законови правомощия по осъществяването на контрол върху ДГС и територията управлявана от ДГС	ниско	ИАГ чрез структурите ѝ определя държавната политика по управлението на горите в т.ч. социалната и ориентираност; контролира спазването на Закона за горите; контролира разработването и изпълнението на горскостопанските планове; осигуряване на охрана на горските територии.
	Регионална инспекция по околната среда и водите – Пловдив	Законови правомощия по осъществяването на контрол върху ДГС и територията управлявана	средно	опазване на биологичното разнообразие; опазване на водите;

		от ДГС във връзка с изпълнението на екологичното законодателство.		
	Басейнова дирекция „Източнобеломорски район“	Управление на водите в Източнобеломорски район в т.ч. горската територия държавна собственост; изпълнение на разпоредбите на Закона за водите	ниско до средно	контрол на състоянието и проводимостта на речните легла в т.ч. превенция от наводнения; контрол на количеството и качеството на водите;
	Дирекция „Инспекция по труда“ - Пловдив	Спазване на трудовото законодателство	средно	спазване на правилата за безопасност на труда на горските работници; спазване на изисквания на Кодекса на труда за горските работници;
	Районно управление – Хисар към Областна дирекция на МВР - Пловдив	Извършване на оперативно-издирвателна, охранителна, контролна дейност, дейност по разследване и административно-наказателна дейност	средно до високо	контрол на незаконните дейности в горите и разследване на такива; обслужване на спешен тел. 112 в случай на инциденти в горските територии и незаконни дейности;
	Районна служба "Пожарна безопасност и	Пожарна безопасност и защита на населението	високо	превенция и борба с горските пожари;

	защита на населението" – Хисаря			
Местно население	Кметове на Общини Хисаря и Калояново, Общински администрации, кметове на населените места	Осигуряване на базисни нужди на местното население	високо	осигуряване на местното население с дърва за огрев; паша в горите; опазване на водоизточниците за населените места; опазване на местата от значение за местните общности; опазване на местната инфраструктура;
	Физически лица жители на населените места попадащи в обхвата на ДГС	Осигуряване на горски ресурси за битови нужди	високо	осигуряване на дърва за огрев; паша; защита на личната собственост; осигуряване на свободен достъп до горските територии за туризъм, рекреация, събиране на недървесни горски продукти за лично ползване; възможности за заетост;
Бизнес	Фирми в сферата на горското стопанство	Осъществяване на горскостопанските дейности на терен в т.ч. – дърводобив, залесяване, лесокултурни дейности,	високо	осигуряване на равноправен достъп до дейности възлагани от ДГС и спазване на свободната конкуренция;

		строителство и поддръжка на горски пътища; дървообработване		осигуряване спазването на безопасността на труда; своевременно разплащане с подизпълнителите;
	Предприемачи в областта на туризма	Ползване на част от горските територии за развитие на туризъм	средно	съобразяване на горскостопанските дейности с туристическите маршрути/обекти; поддържане на туристическите маршрути в горските територии; осигуряване безопасността на туристите;
	Водоснабдяване и канализация ЕООД – Пловдив, район Хисаря и район Съединение	Поддържане на водопреносната и водопроводната мрежа в т.ч. преминаващата през горските територии; управление на санитарноохранителните зони	средно до високо	съобразяване на горскостопанските дейности със санитарноохранителните зони и опазване на източниците на питейна вода;
Недържавни собственици на гори	Община Хисаря Община Калояново	Управление на съседни територии	ниско	зачитане на правата на собственост и ползване в т.ч. при ползване/ преминаване на гори стопанисвани от общината;

	Частни горовладелци	Управление на съседни територии	ниско	зачитане на правата на собственост и ползване в т.ч. при ползване/ преминаване на гори собственост на частни лица;
Неправителствен сектор	Ловни дружинки и Ловно-рибарски дружества	Лов и опазване на дивеча на територията. Извършват таксация на дивеча. Пряко за заинтересовани от стопанисване на горите (прилагани лесовъдски системи и поддържане на подходяща структура на горите; поддържане на естествена хранителна база за дивеча; поддържане на зони за спокойствие на дивеча).	средно	съобразяване на горскостопанските дейности по време, място и начин на провеждане с лова и опазването на дивеча;
	Екологични неправителствени организации – WWF - България Българско дружество за защита на птиците Зелени Балкани Балкани	Извършват граждански контрол по опазване на биоразнообразието на територията. Разполагат с информация за биоразнообразието на територията. Активни са в изпълнението на проекти свързани с	средно	опазване на биологичното разнообразие; партньорство при изпълнение на обществено значими проекти;

	Българска Фондация „Биоразнообразие“	опазване на биоразнообразието и са потенциален партньор в това отношение.		
	Туристически дружества	Ползване на част от горските територии за развитие на туризъм	средно	съобразяване на горскостопанските дейности с туристическите маршрути/обекти; поддържане на туристическите маршрути в горските територии;

Следва да се има предвид, че списъкът не е изчерпателен и се препоръчва текущото му актуализиране.

2.5 ОБХВАТ НА ДЕЙНОСТИТЕ И СФЕРИ НА СОЦИАЛНО ВЪЗДЕЙСТВИЕ

2.5.1 ДОСТЪП ДО ГОРАТА И ГОРСКИТЕ РЕСУРСИ

Съгласно разпоредбите на Закона за горите достъпът до горските територии е свободен, на собствен риск, при спазване указанията на горската администрация и собственика в случая ДГС Хисар. С разрешителен режим е достъпът във връзка с провеждането на горскостопански и ловностопански дейности, както и достъпът до горските разсадници. Със заповед на Директора на РДГ – Пловдив може временно (до три месеца) да се ограничи или да забрани достъпа до определена горска територия с цел опазването и защитата на горските територии и дивеча или в интерес на здравето и безопасността на гражданите. Ограничено е движението на товарни превозни средства и пътни превозни средства с животинска тяга освен за изпълнението на горскостопански дейности.

От проведените интервюта със заинтересованите страни в т.ч. общинските администрации и местните кметове, не бяха идентифицирани случаи на ограничаване на достъпа до гората извън предвидените по закон случаи от страна на ДГС Хисар.

2.5.2 ЗАЧИТАНЕ НА ДРУГИТЕ ФОРМИ НА СОБСТВЕНОСТ И ПОДКРЕПА ЗА НЕДЪРЖАВНИТЕ ГОРОВЛАДЕЛЦИ

Процесът на възстановяване на горите и земите от ГФ на територията на ДГС като цяло може да се счита за приключил. Наред с държавните горски територии (**16530,9 ха**) устроената площ (а според Община Калояново има и неустроени самозалесили се територии върху земеделски земи) включва още общински и частни гори. Към началото на 2022 г. няма текущи реституционни съдебни спорове за територии стопанисвани от ДГС. Това е важно от гледна точка на сертификацията, тъй като земите, за които се водят такива спорове ще бъдат извън обхвата на сертификата до окончателното изясняване на статута им.

На този етап липсват съществени проблеми по линията на взаимодействие недържавни собственици - ДГС. Политиката на ДГС е тези жалби да се разглеждат своевременно от специално създадени комисии с участието на жалбоподателя и търсене (до колкото е възможно) на извънсъдебно разрешаване на споровете.

Общинските администрации не отчитат проблеми по признаване на собствеността, но дават примери за някои неясноти по собствеността – напр. за територии, които в регистрите на

ДГС се водят общинска гора, но за които общината не разполагат с документация в доказателство на това. В отчет 1ГФ към земеделски територии държавна собственост (ЗТДС) притежаващи характеристика на гора по смисъла на Закона за горите са включени и площите на имоти, посочени в картата за възстановена собственост (КВС) като временно общинска собственост, за които липсват документи за предаване на община „Хисар“ – 137.3 ха.

Известен проблем за общините е и използването на общинска инфраструктура, най-вече пътища, за транспортирането на дървесината (от страна на подизпълнители на ДГС), тъй като са налице случаи на увреждане на тази инфраструктура. Проблемът се осъзнава от двете страни и са водени разговори, като са обсъждани различни варианти в т.ч. включване на допълнително изискване в тръжната документация за избор на дърводобивни фирми за възстановяване на използваните пътища до началното им състояние; при приемането на даден обект да присъства член на общината от гледна точка оценка на използваната инфраструктура и др. При всички случаи, това е една от конфликтни ситуации, за избягването на която ДГС следва да търси писмено регламентиране на подобно ползване (пр. чрез подписване на споразумения), като се гарантират необходимите компенсации за ползването. По подобен начин следва да се търси и урегулиране на взаимоотношенията с недържавните собственици по отношение на:

- преминаване на ДГС и негови подизпълнители през недържавни територии;
- използване на недържавни имоти за разполагане на временни складове

2.5.3 ДОБИВ НА ДЪРВЕСИНА. ОСИГУРЯВАНЕ НА НУЖДИТЕ НА МЕСТНОТО НАСЕЛЕНИЕ С ДЪРВА ЗА ОГРЕВ

Добивът на дървесина е най-видимата и оценяваната част от дейността на ДГС Хисар, а поради високата степен на зависимост на местното население от дърва за огрев, тя и в бъдеще ще бъде ключова за определяне на отношението на местните хора, местните кметове и общинска администрация към ДГС.

Към момента няма индикации за наличие на съществени проблеми в тази област, като според ДГС местното население е осигурено с необходимите количества. Това в голяма степен се споделя и от представителите на местната власт макар и в някои случаи да са налице забавяния. Ежегодно от стопанството се предоставят близо над 1000 м³ дърва за огрев като възможностите за ползването им от местното население са две – закупуването им от временен склад и в значително по-малка степен индивидуалното им добиване (по тарифна такса на корен), което значително намалява цената, но в този случай всеки правоимащ трябва да има физическа възможност и

необходимото оборудване за извършване на сечта, първичната обработка и извоза до временен склад и/или населеното място, в което ще ползва дървесината. В съответствие с възможното ползване от комплектованите за съответната година насаждения ДГС уведомява кмета на населеното място, в чието землище попадат тези насаждения, за изготвяне списък на желаещите правоимащи и за разпределяне на очакваното ползване. Списъкът се одобрява до размера на очакваното ползване за съответната година при спазване изискванията на чл. 111 от Закона за горите за съставянето му. Основно изискване при изготвяне на списъка е разпределението на очакваното ползване да се извърши от съответното кметство (виж чл. 111, ал. 6 от Закона за горите) като се предоставя минимално количество, което оправдава нуждите и очакванията на правоимащите. Обикновено от кметството се извършва разпределение по равно между правоимащите, което понякога обезсмисля създаване на организация от съответните лица за добива на това количество и поражда недоволство сред тях. Например при разпределен обем за ползване в размер от един пр.м3 е безсмислено да се наема транспортно средство, което превозва минимален обем от поне пет или осем пр.м3, предвид неоправданото завишаване на разхода за транспорт.

Предвид промените в законодателството и липса на подходящи насаждения (виж чл. 111, ал. 7 от Закона за горите), които да се предоставят за лична употреба, в последно време добива на дървесина по този ред е ограничен.

Задоволяването на местното население с дървесина и най-вече дърва за огрев и в бъдеще ще остане сфера от дейността на ДГС с висока степен на социално въздействие, като двата основни фактора влияещи върху чувствителността на хората по проблема са количествата и цената. Ниският дял на частните и най-вече общински гори, които не са в състояние да задоволят нуждите, поставят ДГС под допълнителен натиск и очакванията са да изпълнява преди всичко социална и по-малко икономическа функция.

Проблем би възникнал и в случай на повишаване на цената на дървата за огрев и дървения материал (напр. в резултат на сертификацията). Не особено доброто социално-икономическо положение на населението в региона не би позволило на местните хора да заплащат по-висока цена. Допълнителна пречка би било битоващото сред тях мнение, че *„тези придобивки им се полагат, защото живеят в и около тази гора“*.

От гледна точка добива на дървесина, едно от насложените впечатления, срещу които ДГС трябва да предприеме мерки е, че се сече *„повече от необходимото“*, целогодишно и в близост до населените места.

2.5.4 ВЪЗПРОИЗВОДСТВО НА ГОРИТЕ

За възпроизводство на горите на територията на ДГС Хисар се разчита почти изцяло на естественото възобновяване, с което са съобразени и прилаганите лесовъдски системи. Залесяването е съвсем ограничено. Съществуващият на територията на ДГС Хисар разсадник – „Кошовица“ преустанови дейността за произвеждане фиданки за залесяване от 2019 год.

Предвид на ограничените площи за залесяване, ограничени са и свързаните лесокултурни дейности – попълване, отглеждане и др.

При анализа на тези сфера на дейност на ДГС не се констатират негативни въздействия, но следва да се има предвид, че залесяването винаги е било приемано като благородна мисия от обществото и като основно задължение за всяко горско стопанство. В този смисъл редуцирането на тази дейност е предпоставка за допълнително наслояване на мнението, че се „сече масово, а не се залесява“ (изразено и от някои от местните кметове с по-дългогодишен стаж и пазещи спомени от масовите залесителни практики в страната).

При всички случаи, ДГС трябва да заеме по-активна позиция пред обществото от една страна давайки разяснения за ползите от естественото възобновяване, а от друга давайки гласност на макар и ограничените залесителни кампании.

2.5.5 ДОСТЪП И ПОЛЗВАНЕ НА НЕДЪРВЕСНИ ГОРСКИ РЕСУРСИ

Паша

Част от горските територии – държавна собственост стопанисвани от стопанството се използва за паша. В таблицата по-долу е представена информация по населени места за броя домашни животни, които могат да се допускат за паша средногодишно през периода 2018-2027 г.

Изчисляването на броя е при норма 1,2 ха за 1 бр. едър добитък и 0,25 ха за 1 бр. овца.

Таблица: Разрешена за паща площ в горски територии – държавна собственост от района на ДГС за периода 2018-2027 г. (средногодишно по населени места)

Землище	Разрешена площ, хектари	От разрешената площ забранена за едър добитък, хектари	Едър добитък, брой	Овце, брой
Бегово	279.5	12.7	222	1118
Беловица - Старосел	329.6	2.1	273	1318
Беловица - Хисар	17.0		14	68
Главатар	3.8		3	15
Горна махала	121.9	7.7	95	488
Долна махала	27.5		23	110
Иван Вазово	609.8	78.7	443	2439
Калояново	0,6		0	2
Красново	99.7	8.7	76	399
Кръстевич	184.5	9.1	146	738
Мало Крушево	48.8	10.0	32	195
Михилци	279.3	1.9	231	1117
Мътеница	223.2	17.6	171	893
Ново Железаре	0.2		0	1
Отец Паисиево	693.9	31.4	552	2776
Паничери - Старосел	258.1	0.2	215	1032
Паничери - Хисар	99.6	0.5	83	398
Песнопой	612.3	30.4	485	2449
Ръжево	1.9		2	8
Ръжево Конаре	175.8		147	703
Старо Железаре	11.9	0.3	10	48
Старосел - Старосел	97.8		82	391
Старосел - Хисар	313.2	12.6	251	1253
Сухозем	100.4		84	402
Хисаря - Калояново	84.6	28.3	47	338
Хисаря - Хисар	183.7	19.9	137	735
Черничево	8.5		7	34
Черноземен	11.4		10	46
Общо:	4878.5	272.1	3838	19514

По време на интервютата не бяха идентифицирани съществуващи или потенциални негативни социални въздействия в следствие дейността на ДГС по осигуряване на паша.

За периода 2015-2021 г. по издадени фактури за паша на домашни животни са реализирани приходи в размер на 2434,70 лв.

Събиране на недървесни горски продукти

В Горскостопанският план на стопанството е предвиден възможен добив на 2080 кг гъби годишно (манатарка, сърнела, гъба булка и др.), 1410 кг шипки, 620 кг къпини и 2080 кг билки – мащерка, жълт кантарион, бял равнец, риган и др.

За периода 2012-2014 г. са издадени разрешителни за добив на 4000 кг гъби – (манатарка 3900, рижика 100), 8000 кг шипка, 8000 кг липа, 1000 кг лайка, 1000 кг жълт кантарион, 2000 кг дива мента.

За периода 2015-2021 г. по издадени разрешителни за добив на недървесни горски продукти – гъби, дрянови клонки, зеленина, цвят бъз, липа, глог са декларирани добиви, както следва: гъби – няма декларирани количества, дрянови клонки – 320 бр., зеленина – 2 м3, липа - 50 кг. Реализиран е общ приход в размер на 2762 лв.

При проведените интервюта не бяха констатирани и проблеми с ограничаване на достъпа за събиране на недървесни горски продукти за лично ползване, което по закон е свободно.

2.5.6 ЛОВ И ОПАЗВАНЕ НА ДИВЕЧА

Основните видове дивеч на територията на стопанството са: благороден елен, елен лопатар, сърна, дива свиня, кафява мечка, вълк, чакал, лисица, белка, черен пор, язовец, див заек, катерица, ловен фазан, яребица, пьдпъдък, горски бекас, средна бекасица, гривек, гургулица, гугутка.

Със заповед на Министъра на земеделието и храните № РД 49-403/2.10.2015 г. са обособени два дивечовъдни участъка: „Габровица“ и „Бяло камъне“. ДУ „Габровица“ е с обща площ 3047,3 ха, от които 2841,0 ха са горски територии и 206, 3 ха са земеделски територии. ДУ „Бяло камъне“ е с обща площ 4642,8 ха, като 4321,9 ха са горски територии и 320,9 ха са земеделски територии.

Предоставените ловностопански райони са 25, както следва: “Кръстевич”, “Красново”, “Беловица”, “Елешница”, “Мало Крушево”, “Старосел”, “Мътеница”, “Паничери”, “Старо Железаре”, “Ново Железаре”, “Черничево”, “Хисар”, “Момина баня”, „Миромир“, “Михилци”, “Песнопой”, “Иван Вазово”, “Бегово”, „Сухозем“, “Отец Паисиево”, “Чернозем”, “Ръжево Конаре”, “Дълго поле”, “Калояново” и “Житница”. Тези райони се стопанисват от ловни дружинки към ловно сдружение „Сдружение на ловците и риболовците – ловно рибарско дружество Средна гора“, гр. Хисаря.

Ловът е традиционно занимание за района, като на територията са регистрирани над 1200 ловци. Всички те са пряко за заинтересовани от стопанисването на горите в т.ч. прилагани лесовъдски системи и поддържане на подходяща структура на горите, поддържане на естествена хранителна база за дивеча, поддържане на зони за спокойствие на дивеча и др. Като цяло няма оплаквания от дейността и ръководството на стопанството и местните ловци оценяват взаимодействието си с ДГС в положителна насока. Самото ДГС подпомага ловците участвайки в таксациите, одобряването на графици за лов и борбата с браконьерството. Последното не се счита като съществен проблем за района. Очакванията на ловците и в бъдеще са свързани с подпомагане на дейността по тези направления, както и поддържане на дребно-машабна инфраструктура, заделяне на средства за подхранване и др. макар и възможностите на ДГС в това отношение да стават все по-ограничени предвид и действащата нормативна уредба.

Представителите на ЛРД не отчитат и случаи на нанесени щети от дивеч върху селскостопанските имоти.

2.5.7 ОПАЗВАНЕ НА ГОРИТЕ

Опазването на горските територии от страна на ДГС се осъществява 2 направления по силата на Закона за горите: предотвратяване и установяване на нарушения. Обект на тази дейност са опазването на териториите от незаконни ползвания и увреждания; спазването на правилата за сеч и другите ползвания от горите; следене за спазването на противопожарните правила и/или предприемане на действия за ограничаване и потушаване на разразили се пожари; следене за появата на болести, вредители и други повреди; опазване на защитените видове животни и растения и следене за спазването на режимите на защитените територии и защитените зони и др. Задължение на служителите на ДГС е при установяване на данни за извършване на престъпления, свързани с дейностите в горите незабавно да сигнализират органите на МВР и РДГ - Пловдив и да

съдействат за тяхното разкриване. Освен от служители на стопанството, контролът се осъществява и от РДГ – Пловдив чрез мобилни групи горски инспектори.

По общо мнение, проблемът с браконьерството на територията не е сериозен и случаите са ограничени. Положително се оценяват и действията на ДГС в тази насока. Необходимо е да се отбележи обаче, че сред части от местното население битува и мнението, че са налице практики на т.нар. „покровителствано от горските“ браконьерство изразяващо се в най-общия случай с добиване на дървесина над позволените количества за даден обект със знанието на служителите на ДГС. В този смисъл очакванията са за по-стриктен контрол именно относно спазването на правилата за сеч, но също така очакванията са и за подаване на информация (от части от местното население) до компетентните органи относно забелязани подобни действия с цел прекратяване или ограничаване на порочна практика.

Като цяло по оценка на РДГ, стопанствата в района имат известен проблем с компетенцията на персонала от гледна точка съставянето на административните актове. Често те са написани некачествено и е причина да не бъдат уважени от съответните по-горни инстанции. В този смисъл изниква необходимостта от обучения свързани с познаването и прилагането на нормативната уредба, както и за развитието на специфични умения по съставяне на актове.

2.5.8 ПРЕВЕНЦИЯ И БОРБА С ГОРСКИТЕ ПОЖАРИ

Превенцията и борбата с горските пожари е една от социално значимите дейности на ДГС, тъй като за кратко време може да бъде унищожен значителен обществен ресурс, а в някои случаи да бъде засегната сигурността и имуществото на гражданите. Ролята на ДГС в тази насока се оценява изключително позитивно от обществото, макар и често усилията на служителите на горите за потушаването на даден пожар да остават на по-заден план. Случаите на пожари в района са ограничени. Налице е План за опазване на горите от пожари съгласуван от специална комисия назначена от Областната служба Пожарна безопасност и защита на населението. Осъществява се денонощно наблюдение на горските територии и има сформирана специализирана група за предварително разузнаване и първоначални гасителни действия при възникнали запалвания. От общинските администрации изразяват задоволство от усилията и подкрепата, която ДГС оказва по отношение превенцията и борбата с горските пожари.

Като по-съществени проблеми могат да бъдат определени липсата на достатъчна и в добро състояние горско-пътна мрежа и липсата на адекватни технически средства за борба с пожарите в

силно пресечените горски терени, което често затруднява борбата с пожарите и своевременното им локализиране.

2.5.9 РАЗВИТИЕ НА СПЕЦИФИЧНИ ФОРМИ НА ТУРИЗЪМ, СВЪРЗАНИ С ГОРАТА И ДЕЙНОСТТА НА ДГС

ДГС Хисар не е пряко ангажирано в развиването на туристически дейности. Туристическите обекти и горските територии – държавна собственост около тях са определени в доклада с горите с висока консервационна стойност на територията на стопанството. Основен проблем пред развитието на туризма в района представлява ниската инициативност и предприемачество на местното население, затруднения достъп и лошото състояние на пътната инфраструктура.

При проведените интервюта с представители на туристическия бранш не бяха идентифицирани силно негативни социални въздействия от дейността на ДГС. При все това, от туристическите дружества се споменават случаи (като цяло на територията на РДГ Пловдив) за сеч в близост до чешми и туристически пътеки, както и за случаи на отсичане на дървета с туристическа маркировка. Налице са и по-големи очаквания от страна на заинтересованите, най-вече местните кметове, за една по-активна роля на ДГС в търсенето на партньорства и реализирането на проекти за социализиране на културно-исторически обекти намиращи се в горските територии – държавна собственост (така например в м. Кози грамади има място, което е археологически комплекс и за което местното кметство иска да започне възстановителни работи, но среща трудности по процедурата по отреждане на терена).

Необходимо е ДГС са предприеме по активни мерки за популяризиране на докладите за ГВКС и да потърси информация от туристическите дружества за допълнителни предложения за обекти/територии, които да бъдат включени като такива с висока консервационна стойност.

2.5.10 ПОДДЪРЖАНЕ НА РАЗНООБРАЗИЕТО НА ЕКОСИСТЕМИТЕ И ОПАЗВАНЕ НА БИОЛОГИЧНОТО РАЗНООБРАЗИЕ В ТЯХ

Територията на ДГС Хисар е сравнително богата на биологично разнообразие. На територията на стопанството са обявени 5 защитени местности по Закона за защитените територии и 6 защитени зони (4 зони за опазване на местообитанията и 2 зона за опазване на местообитанията на птиците) по Закона за биологичното разнообразие (ЗБР). Данни за защитените територии/зони

и биологичното разнообразие в стопанството могат да бъдат открити в проучването *„Горите с висока консервационна стойност на територията на ДГС Хисар*.

При проведените интервюта със заинтересованите страни не бяха изтъкнати значими негативни социални ефекти в следствие дейността на ДГС върху биологичното разнообразие. От РИОСВ – Пловдив бяха повдигнати следните въпроси (важат са всички стопанства в района):

- ДГС не изпълняват с необходимата сериозност задълженията си по ЗБР и Закона за лечебните растения (ЗЛР) във връзка със съставянето на актове за нарушения.
- Само формално и половинчато се спазва чл. 50 и свързан с него Параграф 3 от Преходните и заключителните разпоредби на ЗЛР. Разделите „Лечебни растения“ в горскостопанските планове са много кратки и неизчерпателни и като цяло липсва изискващата се *„приблизителна оценка на ресурсите и на възможностите за ползване въз основа на теренни изследвания“*. Липсва добра воля и достатъчно инициативност от страна на стопанствата да се поправят тези пропуски в горскостопанските планове и да се изисква задължително от лесоустроителите да са по-прецизни в работата си в това отношение и лечебните растения да бъдат наистина опазвани (каквато е волята на закона).
- Горскостопанските планове и най-вече предвидените видове сечи за конкретни отдели се променят твърде често и това създава изключително административно натоварване за РИОСВ при екологичната оценка на тези промени. Най-честа причина за исканите промени са непрецизното разписване на плановете.
- Горските и ловните стопанства не съдействат в достатъчна степен на РИОСВ за транспортиране и първа помощ при намиране на ранено или безпомощно животно, което в списъците на ЗБР.

Според неправителствени организации, известен проблем за ДГС (общ за всички стопанства в района) е, че горските служители като цяло не са наясно какви защитени видове се срещат на тяхна територия и не са напълно компетентни по тяхното разпознаване на терен, респ. мерките които следва да бъдат предприети за тяхното опазване.

2.5.11 ОПАЗВАНЕ НА ВОДИТЕ

Водоохранните функции на горите са добре известни сред обществото и ясно се осъзнава, че от адекватното управление/ ползване на горските територии в голяма степен зависи количеството и качеството както на водите за битови нужди така и на тези за напояване. Според

местните ВиК дружества, ДГС е напълно наясно със ситуирането на санитарноохранителните зони в горските територии и режимите в тях, последните се спазват, и е налице добра комуникация между двете организации.

Притесненията на местното население са свързани преди всичко със сечите във вододайни зони и в близост до каптажи. Кметовете на населените места са особено чувствителни в това отношение, което налага чрез подходяща комуникация ДГС да поддържа високо ниво на доверие. Препоръчително е кметовете да бъдат уведомявани и консултирани специално, когато е предвидена сеч в или в близост до вододайна зона. При все изтъкнатите притеснения, на този етап не могат да бъдат идентифицирани негативни социални въздействия от дейността на ДГС в тази насока.

От Басейнова дирекция „Източнобеломорски район“ също бе изтъкнато, че сътрудничеството с ДГС по въпросите свързани с управлението на водите е на добро ниво, но би било добре изпращаната информация да бъде в ГИС среда, а не на хартия както до сега.

2.5.12 ОСИГУРЯВАНЕ НА ПОМИНЪК

Макар и не структуроопределящ отрасъл за общините Хисаря и Калояново, горският сектор създава възможности за заетост и е източник на доходи за не малка част от населението. Налице са различни социални измерения на въпросите свързани със заетостта осигурявана директно от ДГС от една страна и от фирмите подизпълнители от друга, поради което тези измерения за разгледани диференцирано.

ДГС Хисар като работодател

Имиджът на стопанството като работодател е изцяло позитивен обусловено до голяма степен от осигуряването на заплати над средните за района, редовното заплащане, изплащането на социални и здравни осигуровки при това върху цялата заплата, гарантирани привилегии като отпуск и болнични, осигуряването на работно облекло, дърва за горене, дървен материал и др. Служителите на стопанството до голяма степен се чувстват защитени от държавата.

Задълженията и отговорностите на служителите са регламентирани в подробно разписани Длъжностни характеристики, осигурени са начални и допълнителни обучения по отношение изпълнението на конкретните им задължения свързани с правилно провеждане на дейностите, съгласно ЗГ и Горскостопанския план. Горските стражари преминават допълнителен курс за правоспособност за носене на оръжие. Освен началния, се извършва и периодичен инструктаж по безопасност на труда.

Води се строга отчетна документация за всички случаи на трудови злополуки и смърт, с регламентирани компенсации за всеки от тях. През последните години в ДГС Хисар няма случай на сериозни трудови злополуки. Има сключен договор със служба по трудова медицина с оглед осигуряване на необходимите условия за здраве и безопасност на труд и е налице изготвена Оценка на риска за различните позиции.

При проведените интервюта не бе докладвано за случаи на дискриминация (полова, религиозна) и сексуален тормоз.

Горски работници наети от фирмите изпълнители

Основен проблем пред фирмите ангажирани в горскостопанските дейности и най-вече дърводобива е липсата на работна ръка. Често това води до неизпълнение на сключените договори и санкции за фирмите и по всеобщо мнение в съвсем близко бъдеще може да се стигне до компрометиране изпълнението на планираните горскостопански дейности и дори “цялостен колапс на системата”. Очакванията на фирмите за разрешаване проблема е насочен преди всичко към вземането на необходимите мерки на държавно ниво и по-малко към самото ДГС. Причините за липсата на работна ръка могат да се търсят в различни направления, но при всички случаи сегашната ситуация е резултат от комбинираното им действие:

- работата като цяло е тежка и все по-малко са онези, които са готови да жертват личния си комфорт;
- работата е недобре платена, резултат от ниските разценки;
- външни причини като липсата на горски пътища, остарялото оборудване, лоши метеорологични условия често водят да ниска производителност респ. заплащане;
- обектите за работа стават все по-трудни и отдалечени;
- обезлюдяване на много от селата от района и ограничен брой на лицата в трудоспособна възраст.

Липсата на работна ръка създава и особени конкурентни взаимоотношения между самите фирми. Често те са принудени да постъпват нелоялно една спрямо друга “изкушавайки” ограничения контингент от работници с по-добри ставки или по-лесни обекти, което води до мигрирането на едни и същи работници от една фирма в друга, често без да са изпълнили задълженията си към предходната фирма.

Друг съществен проблем е квалификацията на работната ръка. Работи се с почти неграмотен контингент, което според собствениците на фирмите води и до неграмотно ползване на гората. Настоящата система за отдаване на обектите от страна на ДГС не дава дългосрочна сигурност за фирмите изпълнители и те не са склонни да инвестират в своето развитие и най-малко в подобряване на квалификацията на работниците.

Голяма част от наетите работят без договори респ. изплащане на социалните осигуровки, трябва сами да осигуряват оръдията на труда като бензиномоторни триони, гориво за тях, животинска сила за извоз и др. Причината е не само в самите фирми, но и в самите работници, като са налице и абсурдни ситуации, при които работници (главно от ромски произход) отказват сключването на трудови договори, тъй като това автоматически ще ги лиши от социалните плащания за безработица.

Исключителен е и проблема с осигуряването на безопасността на труда. Голяма част от фирмите не са склонни да инвестират в лични предпазни средства, а тези които предоставят такива срещат трудности с това да накарат работниците да ги използват. При тази ситуация странно изглежда твърдението на фирмите, че трудови злополуки в горите няма. В положителен аспект се отбелязват зачестилите проверки на Инспекцията по труда, като на някои от предприемачите вече са били наложени актове за неспазване на трудовото законодателство.

Като проблемна област може да бъде изтъкната и липсата на провеждане на инструктаж по безопасност на труда на персонала на наетите за провеждане на различни дейности от страна на самото ДГС в т.ч. начален и периодичен инструктаж. Тази дейност, към този момент е изцяло оставена на ръководствата на частните фирми и често се подценява, но изискванията на сертификацията налагат и ДГС да провежда инструктажи и стриктно да ги документира.

С известна тревога се приема стартирания процес по провеждане управлението на горите в съответствие с принципите и критериите на НСОУГ, тъй като това според фирмите ще доведе до допълнителни изисквания към тях и необходимост от инвестиции, които те на този етап няма как да направят (напр. в лични предпазни средства) и това допълнително ще усложни проблема с работната ръка.

По някои други въпроси от имащи отношение към изискванията за сертификацията не бяха констатирани проблеми в т.ч. случаи на ношуване на хора в гората без да са осигурени необходимите битови условия, използването на детски труд и др.

2.5.13 ВЪЗЛАГАНЕ НА ДЕЙНОСТИ В ГОРИТЕ. ВЗАИМОДЕЙСТВИЕ С ДЪРВОДОБИВНИТЕ ФИРМИ.

Възлагането на дейностите в горските територии в т.ч. залесяване и дърводобив става по силата на специална Наредба, която най-общо следва принципите на свободната конкуренция. По силата на Закона за горите, ДГС може да предостави до една трета от годишното си ползване на дървесина за добив или за преработване на местни фирми, което се оценява положително от последните, макар и да е налице желание за допълнителни гаранции този дял да бъде още по-голям.

Дърводобивните фирми, работещи в района на ДГС Хисар като цяло гледат позитивно на работата на стопанството, имат добра комуникация със стопанството и основната част от негодуванията им са свързани с изисквания произтичащи от националната нормативна уредба, която ДГС трябва да прилага. Болшинството от фирмите са малки и поставени в условията на свободна конкуренция се чувстват уязвими. Не са рядкост и случаи на нелоялна конкуренция на местно ниво. По всеобщо мнение в сектора се работи „ден за ден“, като системата на възлагане не им дава необходимата сигурност в по-далечен хоризонт. Това силно ограничава възможностите за инвестиции в нова техника, технологии и квалификация на работната ръка. Работи се с морална остаряла техника и неграмотен контингент, което предопределя ниската производителност на труда, а често и ниското качество на изпълнение на дейностите. В този смисъл очакванията са държавата да подпомогне сектора със субсидии, с които да бъде подобрена най-вече материалната база. Допълнителен утежняващ фактор са ниските разценки за добив определени на държавно ниво.

Основен проблем за фирмите е липсата или лошото състояние на съществуващата горскопътна мрежа. ДГС организира отделни процедури по Закона за обществените поръчки за поддръжка на съществуващата мрежа, но като цяло средствата са недостатъчни. Така на практика често се случва подизпълнителите по дърводобива сами да ремонтират даден път с оглед осигуряване на достъп до обектите за дърводобив без това да е включено в договорите им (там е включено само изграждането на технологичните пътища). На ниво ЮЦДП тече процес по избор на специализирана фирма за строеж на нови пътища, но според местните дърводобивни предприемачи системата ще бъде неадекватна и няма да позволи оперативно разрешаване на възникващи проблеми. Обектите стават все по-трудни за работа и фирмите често са в невъзможност да изпълнят заложеното по договор, за което заплащат съответните неустойки. Разбира се, среща се и обратният случай, при който фирми сключват договори за изпълнение с

пълното съзнание, че няма да изпълнят целия обект, съвсем умишлено изработват „лесната“ част от него, изоставят „трудната“ и въпреки наложената неустойка са доволни от спечеленото. В този случай проблема с неизпълнение на планираните дейности рефлектира върху ДГС.

Фирмите изразяват недоволство и по отношение на често променящата се нормативна уредба и то в техен ущърб. Така например се оценяват въведените нови изисквания за наличие на GPS система в транспортните средства, позволяваща тяхното следене в реално време, като мярка за ограничаване на незаконния дърводобив. Недоволството е свързано преди всичко с необходимостта от допълнителни инвестиции и увеличаване на произтичащата административна тежест. По подобен начин, с изменението на поднормативната уредба към ЗГ е увеличена плътността (на 60 %) на дървата в 1 м³, а реално тя според фирмите е значително по-малка във фигурите обявявани на търг. Това на практика според предприемачите означава индиректно увеличаване на цената на дървата.

Предвид на трудностите с фирмите ДГС съвсем скоро може да се окаже в състояние да не може да изпълнява Горскостопанския си план в частта свързана с ползването.

Сред местните фирми битува и мнението, че бидейки ангажирани в добива на дърва, те изпълняват и социална функция, за което те не се възмездявани.

От месец юни 2017 г. стопанството притежава сертификат за отговорно управление на горите с пет годишен срок на валидност, т.е. до 15 юни 2022. Видно от резултатите на проведените одити относно спазване изискванията на сертификата стопанството изпълнява отговорно поставените критерии.

През 2022 г. бе проведен ресертификационен одит.

2.6 ПРИНОС НА ДГС КЪМ МЕСТНОТО СОЦИАЛНО И ИКОНОМИЧЕСКО РАЗВИТИЕ

Участието в местни инициативи и осигуряването на подкрепа за местната общност под различни форми е важен инструмент за поддържане на комуникацията и повишаване на доверието между ДГС и местната общност. В миналото като част от корпоративната социална отговорност на стопанството са предоставяни дърва за огрев, коледни елхи, фиданки за залесяване, спонсорирани са различни събития. За съжаление с годините активността на ДГС в тази насока намалява и към момента е ограничена. Съществен проблем произтича от изискването на законодателството изразходването на средства от страна на стопанството, да става чрез открити

процедури и така, дори да има желание у ръководството, възможността за финансиране на подобни инициативи е лимитирана.

В този смисъл ДГС вижда своят принос към местното развитие в следните направления: предоставяне на дърва за битови нужди (за закупуване по ценоразпис), информиране на обществеността за извършваните дейности, предоставяне на консултации на граждани и други държавни институции по лесовъдски въпроси. Доказателства за корпоративната социална отговорност на ДГС се откриват и в предоставените дърва за огрев, в т.ч. през 2015 г. за местната пожарна през и на дома за стари хора в Старосел общо 60 пр. м³, през 2018 г. общо 60 пр.м³ и през 2021 г. за РСПБЗН 20 пр.м³.

Всяка година почти целия колектив на стопанството се включва в почистване на различни територии от нерегламентирано изхвърлени отпадъци – край пътна инфраструктура, туристически комплекси, населени места.

2.7 КОМУНИКАЦИЯ МЕЖДУ ДГС И ЗАИНТЕРЕСОВАНИТЕ СТРАНИ. ДОСТЪП ДО ИНФОРМАЦИЯ.

По всеобщо мнение комуникацията между заинтересованите страни и ДГС е на добро ниво. Особено положителни в своите оценки в това отношение са представителите на институциите и местните кметове. В РДГ, като контролна институция, не са постъпвали оплаквания от местните хора заради отношението на служителите на стопанството.

Не са констатирани съществени проблеми с достъпа до информация. Горскостопанският план, като основен документ за стопанството е публичен и няма случаи на отказ от страна на ДГС по постъпили искания по Закона за обществен достъп до информация.

При все това, част от интервюираните считат, че горските стопанства като цяло, в т.ч. ДГС „Хисар“, не са достатъчно активни и не търсят взаимодействие и комуникация със заинтересованите освен по темите установени от закона. Така например важни въпроси като опасност и превенция на пожари, опазване на дивеча и биоразнообразието, поведение в горите и др. остават недобре застъпени в стратегията на ДГС. Липсва цялостна информационна и медийна политика в тази насока. Допълнителни усилия могат да бъдат отделени и във връзките с НПО сектора, сътрудничеството с който може да повиши имиджа на стопанството, а да доведе и до изпълнение на полезни съвместни проекти.

Друга насока, по която заинтересованите страни и най-вече местните кметове, очакват ДГС да подобри работата си е уведомяването за предстоящи горскостопански дейности, в т.ч. сеч (време и място на дърводобива), третиране на територията с химически препарати и др.

2.8 МЕХАНИЗМИ ЗА ПРЕОДОЛЯВАНЕ НА НЕБЛАГОПРИЯТНИТЕ ЕФЕКТИ

За преодоляване на идентифицираните и потенциалните негативни социални въздействия от дейността на ДГС се предвижда прилагането на следните механизми:

Механизъм за провеждане на текущи консултации със засегнатите/ заинтересованите страни

Провеждането на редовни консултации със засегнатите/ заинтересованите страни е от ключово значение за преодоляване на негативните социални въздействия от дейността на ДГС Хисар. В таблицата по-долу са представени начините и сроковете за въвличане на идентифицираните заинтересованите в зависимост от конкретната дейност, за която е определено наличието или потенциалното възникване на негативни социални въздействия в следствие изпълнението ѝ.

Заинтересована/ засегната страна	Дейност на ДГС със социално въздействие	Начини и средства за въвличане на заинтересованите страни и намаляване на негативните социални въздействия	Периодичност/ срокове
Служители на ДГС	Изпълнение на планираните мероприятия	Подобряване на уменията на служителите за изпълнение на горскостопанския план и годишните оперативни планове	Ежегодно
	Осигуряване на здравословни и безопасни условия на труд за персонала на ДГС	Провеждане на начален, периодичен и текущ инструктаж.	Начален инструктаж – при всеки случай на новопостъпил служител Периодичен инструктаж – на всеки 3 месеца

			Текущ инструктаж – преди започване на рисковите дейности
		Предоставяне на лични предпазни средства и специално работно облекло и осигуряване използването им	Ежегоден преглед на наличните лични предпазни средства и специално работно облекло за всеки работник Ежедневен контрол за използване
		Изготвяне/ актуализация на оценка на риска за всички работни позиции	Съгласно изискванията на трудовото законодателство (НАРЕДБА № 5 от 11.05.1999 г. за реда, начина и периодичността на извършване на оценка на риска)
Кметове на общините/ населените места местно население	Предоставяни услуги	Изпращане на информация за услугите, които се предлагат на местното население (извадки от Горскостопанския план; маркиране на дървета за сеч; продажба на дървесина; издаване на разрешителни; туристически услуги и др.)	Ежегодно
	Дърводобив	Предоставяне на информацията за местностите и подотделите, в които е планирано ползване през годината и поставянето и на публично място	Ежегодно след окомплектоване на лесосечния фонд и преди започване на теренната работа
	Осигуряване на дърва за огрев	Комуникация с местните кметове за необходимите количества Предоставяне на информация за	Ежегодно преди началото на отоплителния сезон

		възможностите за ползване на дърва за огрев от местното население по населени места	
		Разясняване на правилата за ползване	
	Паша	Съгласуване на забранените за паша места с общините и кметовете на населените места	Ежегодно
	Използване на химикали и биологични агенти	Изпращане на информация	2 седмици преди използване
	Управление на Гори с висока консервационна стойност	Предоставяне на възможност за принос по идентифицирането на нови ГВКС и формулиране на мерки за опазването им чрез обявление на уеб страницата/ изпращане на писма	Текущо
	Достъп до горските ресурси	Уведомяване в случай на въвеждане на ограничения или забрани за достъп до определена горска територия от страна на РДГ	2 седмици преди въвеждане на ограничението/ забраната
	Използване на общинска инфраструктура (в т.ч. от подизпълнителите)	Писмено регламентиране на предвиденото използване (напр. чрез подписване на споразумения), като се гарантират необходимите компенсации в случай на нанесени щети	Ежегодно
	Наемане на служители/ работници	Уведомяване на местните бюра по труда за свободните работни места и изискванията за образование и квалификация	1 месец преди наемане на нужния персонал

		Уведомяване на местните кметове	
	Дискутиране на възможности за принос на ДГС към местното социално и икономическо развитие	Провеждане на срещи с местните кметове и местни лидери (желателно е участието на представители на ЮЦДП)	Ежегодно
Собственици на съседни имоти	Използване на съседни имоти (пр. за разполагане на временни складове); преминаване през съседни имоти	Писмено регламентиране на предвиденото използване (напр. чрез подписване на споразумения), като се гарантират необходимите компенсации в случай на нанесени щети	2 седмици преди осъществяване на планираната горскостопанска дейност
	Използване на химикали и биологични агенти	Изпращане на информация	2 седмици преди използване
Подизпълнители на горскостопанските дейности	Осигуряване на здравословни и безопасни условия на труд за работниците при всички видове теренни дейности	Изискване от фирмите на: валидна оценка на риска на работните позиции; доказателства за налични лични предпазни средства и специално работно облекло, съответстващо на изискванията за защитно облекло за съответните работни позиции и на броя на работниците, които ще работят по съответния договор Копия от трудови договори на работниците	Като част от всяка тръжна процедура
		Провеждане на начален и текущ инструктаж. Изискване на доказателства за проведен начален/	Начален инструктаж – преди началото на всяка дейност в конкретен обект

		текущ инструктаж от страна на фирмата подизпълнител	Текущ инструктаж – веднъж месечно Доказателства за проведен инструктаж от страна на фирмата – поне веднъж в рамките на изпълнение на договора и/или ежегодно (за дългосрочните договори)
	Възлагане на дейностите	Провеждане на среща с представители на местните фирми за представяне на годишния план на ДГС и обектите за дърводобив	Ежегодно
		Провеждане на среща с представители на подизпълнителите и фирмата, определена за развитие/ поддръжка на горскопътната мрежа за търсене на решения по въпроса с осигуряване на достъп до обектите за дърводобив	Ежегодно
		Своевременно разплащане с подизпълнителите/ освобождаване на внесените гаранции	Съгласно условията на подписаните договори
		Организиране на срещи за разясняване на промени в нормативната уредба	В случай на промени в нормативната уредба
		Иниципиране на дискусии на ниво ЮЦДП за повишава на разценките за горскостопанските дейности	Ежегодно
	Използване на химикали и биологични агенти	Изпращане на информация	2 седмици преди използване

Ловни дружинки и Ловнорибарски дружества	Дърводобив	Съгласуване на горскостопанските дейности по време, място и начин на провеждане с лова и опазването на дивеча	Преди началото на ловния сезон общо за обектите Ежеседмично преди ловните излети за всеки конкретен обект
	Използване на химикали и биологични агенти	Изпращане на информация	2 седмици преди използване
	Управление на Гори с висока консервационна стойност	Предоставяне на възможност за принос по идентифицирането на нови ГВКС и формулиране на мерки за опазването им чрез обявление на уеб страницата/ изпращане на писма	Текущо
Туристически дружества, предприемачи в сферата на туризма	Управление на Гори с висока консервационна стойност	Предоставяне на възможност за принос по идентифицирането на нови ГВКС и формулиране на мерки за опазването им чрез обявление на уеб страницата/ изпращане на писма	Текущо
	Дърводобив в близост до туристически обекти	Прилагане на изискванията за стопанисване на ГВКС 6	Текущо
ВиК	Дърводобив	Съгласуване на предвидени обекти за дърводобив попадащи в санитарноохранителните зони, в близост до източници на питейна вода и/или в близост до водопреносна инфраструктура	Ежегодно
Екологични неправителствени организации	Управление на Гори с висока консервационна стойност	Предоставяне на възможност за принос по идентифицирането на нови ГВКС и формулиране на мерки за опазването им чрез обявление на уеб	Текущо

		страницата/ изпращане на писма	
	Опазване на биологичното разнообразие	Ангажиране на НПО в подобряване уменията на персонала на ДГС за разпознаване и опазване за защитени видове	Ежегодно
		Търсене на партньорства за изпълнение на проекти	Текущо

Заб.: В таблицата на са включени взаимодействията на ДГС с различните държавни институции, тъй като те са строго регламентирани в различните закони и социалното въздействие резултат от тези взаимодействия е по-скоро индиректно. Не са включени задълженията на ДГС произтичащи от законодателството. Посочените срокове за минимално допустимите.

Механизъм за разрешаване на спорове

Спор е всеки израз на неудовлетворение от страна на човек или организация, представен като оплакване към горското стопанство по отношение на дейността му и/или съблюдаването на правилата на НСОУГ, и по което се очаква отговор. ДГС има въведена съвкупност от стъпки (процедура) за получаване, регистриране, обработка, проучване и отговор на оплаквания и сигнали, както и за осигуряване на справедливи компенсации в случаите на щети върху собственост и/или човек по отношение на:

- собствеността на горите и земите, правото на ползване или предоставянето на концесии;
- нанесени щети върху собственост на горските работници, случаите на професионални заболявания и трудови злополуки при работа за горското стопанство;
- въздействието на горскостопанските дейности върху местните общности или околната среда.

Процедурата за разрешаване на спорове се разработва с участието на заинтересованите страни като процесът се документира.

Осигуряване на публичност на ключови документи

В изпълнение изискванията на горската сертификация, ДГС изпълнява стъпки по осигуряването на публичност чрез своята уеб страница на:

- процедурите за разрешаване на спорове със засегнати и заинтересовани страни, за подаване на оплаквания и сигнали;

- ангажиментите за недопускане на корупция в т.ч. задължението да не се предлагат или приемат каквито и да било парични или друг тип подкупи;
- писмените документи, отразяващи дългосрочната ангажираност на горското стопанство към принципите и критериите на НСОУГ и свързаните политики и стандарти;
- начините, по които местните общности могат да участват в процеса по планиране на горскостопанските дейности и обекти;
- изготвената Оценка за социалното въздействие от дейността;
- изготвеният Доклад за горите с висока консервационна стойност (с изключение на конфиденциална информация);
- резюме на целите на управление;
- резюме от горскостопанския план (в т. ч. обзорна/тематични карта на горското стопанство) – предоставя се за бесплатно за ползване с изключение на конфиденциалната информация;
- резюме на резултатите от провеждания мониторинг (с изключение на конфиденциалната информация).

Подобряване на информираността на заинтересованите страни относно горската сертификация

ДГС периодично информира заинтересовани страни във връзка с конкретни въпроси, свързани с прилагане на НСОУГ, в т.ч. и дърводобивните фирми.

ДГС съобразно възможностите си разяснява на смисъла на горска сертификация – цели и задачи, процедури, продължителност и др. както и на конкретните изисквания на НСОУГ имащи отношение към съответната заинтересована страна.

Основен акцент в кампанията трябва да се поставя на конкретни, лесно разбираеми и оценени ползи за местното население и всички заинтересовани страни.

3 АКТУАЛИЗАЦИЯ НА СОЦИАЛНАТА ОЦЕНКА

3.1 АКТУАЛИЗИРАНЕ НА СПИСЪКА НА ЗАИНТЕРЕСОВАНИТЕ/ ЗАСЕГНАТИТЕ СТРАНИ

Списъкът на заинтересованите/ засегнатите страни от дейността на ДГС страни се актуализира **текущо**. При идентифициране на нови заинтересовани се определят сферите на социално въздействие, негативните ефекти от конкретни дейности на стопанството и се предписват мерки за неутрализирането/ смекчаването им.

3.2 АКТУАЛИЗАЦИЯ НА СОЦИАЛНАТА ОЦЕНКА

Оценката за социалното въздействие от дейността на ДГС „Хисар“ се актуализира **на всеки 5 години**, както и в случаи на съществена промяна в социално-икономическата обстановка в страната/ района.